

ዜና ዉሃን በጥረቴ

ዕትም ቁ. 3 መስከረም 20, 2006

- የተሻለ ኑሮ በገመድ ፓምፕ -

ገመድ ፓምፕን ለመጠጥ ዉሃ በማሰራጨት የገጠርን የንጹህ መጠጥ ውኃ አቅርቦት፣ ሳይኮሎጂ (ሳይኮሎጂ) እና ኑሮን የማሻሻል ፕሮጀክት (WAS-RoPSS) (ዉሃን በጥረቴ)

የዉሃ እና ሳይኮሎጂን ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር ስለ ፕሮጀክቱ ምን ይላሉ ?

“ውኃን በጥረቴ ፕሮጀክት በጣም አስፈላጊ ፕሮጀክት ነው” ሲሉ የመጠጥ ውሃና ሳይኮሎጂን ዳይሬክቶሬት ዳይሬተር አቶ ዩሐንስ ገ/መድህን ገለጹ።

አቶ ዩሐንስ ለዜና ዉሃን በጥረቴ እንደገለጹት መንግስት አንድ ዋሽ(አንድ አቅድ፣ አንድ በጀት እንዲሁም አንድ ሪፖርት) የሚለውን ፕሮግራም ለመተግበር በሚጥርበት በአሁኑ ወቅት ሁለት አመት ብቻ የሚቀረውን የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅዳችንን ለማሳካት ፕሮጀክቱ የሚጫወተው ሚና የጎሳ መሆኑንም አያይዞ አውስቷል።

ፕሮጀክቱ ሰፊው ህዝብ የውሃን በራስ አገዝ አቅርቦት ከመንግስት እስትራቴጂዎች አንዱ መሆኑን ተገንዝበው በውሃ ላይ መዋዕል ንዋዩን በማፍሰስ ውሃን ለቤት ውስጥ ግልጋሎት ብቻ ሳይሆን ለምርታማነትም እንዲጠቀም የምናደርግበት መሳሪያ ነው ብሏል። በተለይም በገጠሩ አካባቢ የገመድ ፓምፕ በቤተሰብና ወይም አነስ ባሉ ቡድኖች ደረጃ ውሃን ለመሰብ ከሚጠቅሙን መሣሪያዎች አንዱ እንደመሆኑ የውሃን በጥረቴ ይኸን ቴክኖሎጂ ለማሻሻል የሚያደርገው ጥረት “wash”ን የመተግበር ሥራን እንደሚያፋጥን ምንም ጥርጥር የለንም።

ከዚህም በተጨማሪ ፕሮጀክቱ ሰው ውሃን በግቢው ውስጥ ወይም በመኖሪያው ቅርብ የሆነ ቦታ እንዲያገኝ ስለሚረዳው ውሃን ለተለያዩ ግልጋሎት(ለመጠጥ ለጓጉ አትክልትና ለመሳሰሉት) እንዲጠቀም ስለሚጋብዝ ሀብቱን በብቃትና በጥራት እንዲጠቀም ይረዳል።

አቶ ዩሐንስ ገ/መድህን የዉሃ እና ሳይኮሎጂን ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር

ፕሮጀክቱ በዕቅዱ መሰረት እየሄደ መሆኑን ካወሱ ቡኃላ ጃይካ የሀገራችን የህዝቡን የመጠጥ ውሃና ሳይኮሎጂን ጥያቄ ለመመለስ የምታደርገውን ጥረት በማዘዝ አድናቆታቸውንና ምስጋናቸውን ገልጿል።

በመጨረሻም የፕሮጀክቱን ውጤታማነትና ፍጥነትን ለመጨመር ያግዝ ዘንድ ሁሉም የባለድረሻ አካላት ከፕሮጀክቱ ጎን እንዲቆሙ ጠይቋል።

የገመድ ፓምፕ ማስተዋወቂያ ወርክሾፕ በሀዋሳ

በሀዋሳ ቴክኒክና ሙያ ትምህርትና ስልጠና ኮሌጅ አዳራሽ ውስጥ ሐምሌ 25/2005 ዓ.ም በተካሄደ የገመድ ፓምፕ ገለፃ ሀገር አቀፍ እና አለም አቀፍ ልምድ ካለቸው ባለሙያዎች ጋር የልምድ ልውውጥ ተደርጓል። የተለያዩ በቤተሰብ ደረጃ የሚያገለግሉ የውሃ ማጣሪያ አማራጮች፣ የባህላዊ ጉድጓድን ማሻሻል ዙሪያ (የጉድጓዱን ጥልቀት መጨመርና አለሳሰን)፣ በጉድጓዱ አናት ላይ የሚሰሩ ስራዎችን ጭምር ተነስተው ውይይት ተደርጎባቸዋል።

በዚህም የፕሮጀክት ቡድን አባላት የውሃን በጥረቴ ፕሮጀክት አቀራረብ ፣ መሰረታዊ እስትራቴጂዎችንና ከፕሮጀክቱ የሚጠበቁ ውጤቶችን ለታዳሚው ገልጿል።

አጠቃላይ የውሃን በራስ ለራስ ማቅረብ ጽንሰ ፣ ሀሳብ ውሃ አቅርቦት በሂደት እንዴት እየተሻሻለ የሚሄድበትን የውሃ አቅርቦት መሰላል እና በሰፊው እንዴት ማሳደግ የሚቻልበት እስትራቴጂ ለተሳታፊው አጠር ባለ መልኩ ቀርቧል።

በሦስት ክልሎች ማለትም በአማራ፣ በደቡብ እና በአሮሚያ በገመድ ፓምፕ

ተጠቃሚዎች ላይ የተደረገውን የዳሰሳ ጥናት ውጤት በፕሮጀክት ቡድን አባላት ቀርቦ ሰፊ ውይይት ተደርጎበታል።

ውይይቱም በዋናነት ያተኮረው የገመድ ፓምፕን የአመራረት፣ የአተካከልና የጥገና ችግሮችን በመፍታት ቀጣይ በሆነ መልኩ ለተጠቃሚው ጥሩ ግልጋሎት እንዲሰጥ ማድረግ እንዴት ይቻላል በሚለው ዙሪያ ነበር።

በዚህ ዕለት ከሰዓት ቡኃላ ከአዲስ አበባ እና ከደቡብ ክልል ከመጡ የገመድ ፓምፕ አምራቾች ጋር ለብቻ ውይይት የተደረገ ሲሆን በዚህ ክፍለ ጊዜ ዋና ትኩረት የነበሩት የገመድ ፓምፕ ጥራት፣ ዋጋ፣ ለፓምፕ ገበያ እንዴት ይፈጠራል እና ለአምራቾቹ ሥልጠናና የሰርተፍኬት አሰጣጥ ናቸው።

የገመድ ፓምፕን አምራቾች ማህበር የመመስረት አስፈላጊነት ዙሪያም ውይይት ተደርጓል። በዙዎቹም በአስፈላጊነቱ ተማምኗል። ገመድ ፓምፕን ወጥ ለማድረግና ለማሻሻል የሚደረገውንም የፕሮጀክቱን ጥረት እንደሚደግፉና ለነሱም ጥቅም እንዳለው አምራቾቹ ገልጿል። በተለይም ጥራቱን ከመጠበቅ አኳያ።

በአጠቃላይ ይህ ውይይት የገመድ ፓምፕ አምራቾች በግልጽ ስለቴክኖሎጂው እንዲነጋገሩ የጋበዛቸው መሆኑን ተሳታፊዎቹ አውስተዋል።

ገመድ ፓምፕን የማሻሻያ ሂደት እንደቀጠለ ነጩ

የገመድ ፓምፕ የማሻሻያ ተግባር የተጀመረ ሰኔ 2005 ዓ.ም ነው።|ሥራው ሲጀመር ከተለያዩ ድርጅቶች አሁን ያሉትን 5 የተለያዩ የገመድ ፓምፕ ሞዴሎችን በማሰባሰብ ነጩ።

እነዚህን ሞዴሎችና በግንቦት ወር 2005 ዓ.ም በአማራ፣በደቡብ እና በኦሮሚያ የገመድ ፓምፕ ተጠቃሚዎች ላይ በተደረገ የዳሰሳ ጥናት በመመርኮዝ ማሻሻያ የሚያስፈልጉ ሁኔታዎች ተለዩ።

በአሁኑ ሰዓት ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው ገመድ ፓምፕ ላይ ተጨማሪ ግብዓት ለማግኘት ከተለያዩ አጋር ድርጅቶች እነርሱም ከገመድ ፓምፕ አምራቾችና ሻጮች፣ ከመንግስት ተቋማት (የ/ደ/ቡ/ብ/ ክልል ዉሃ ቢሮ ፣የሀዋሳ ቴክኒክና ሙያ ት/ቤት፣EWTI,COWASH-MoWE,የውሃና ኢነርጂ ሚኒስቴር) እና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች (world vision, international rescue committee) ሶስት ወርክሾፖች (ሁለቱ በአዲስ አበባ አንዱ በሀዋሳ) ተካሄዷል።

ወርክሾፖቹ ከተለያዩ ባለድርሻ አካላት ጋር በተደረገው የልምድ ልውውጥ በተለይም በአቶ ሄንክ (የገመድ ፓምፕ እስፔሻሊስት)የተደረገው አለም አቀፍ የገመድ ፓምፕና በቀላል ወጪ የውሃ ማጣርያ ዘዴዎችን በተመለከተ የልምድ ማካፈል ሥራ አንፃር ሲታይ በጣም የተሳካ ነበር።

ከዚህ ወርክሾፕ በኋላ የተለያዩ የቴክኒክና ዋጋን ታሳቢ ያደረጉ አራት የገመድ ፓምፕ ሞዴሎች ተዘጋጅቷል።

እነዚህም 1)ባለ ኩሽኔታ ጠንካራ ሞዴል 2)ባለ ቡሽንግ (bushing) ጠንካራ ሞዴል 3)አቅምን ያገናዘበ ሞዴል (economic model) እና 4)ፍራሙ በእንጨት የተሰራ(windlass)ሲሆኑ ለማሳያነት በአዲስ አበባ በሚገኘው የኢትዮጵያ ውኃ ቴክኖሎጂ ኢንስቲትዩት ቅጥር ግቢ ውስጥ ተተክሎ ይገኛሉ።

በአሁን ሰዓት እነዚህን ሞዴሎች ወደ መንደር ወስዶ ለመፈተሽ ይረዳ ዘንድ አባዝቶ የማምረት ሥራ ቀጥሏል።

አንዳንዶቹን የገመድ ፓምፕ አካላት (ጎማ ፣የጎማ ሽፋን፣እጅታ የፓምፑ እግር፣ቧንቧና መገጣጠሚያዎችና የመሳሰሉትን) ወጥና ደረጃውን የጠበቀ ለማድረግ ውይይት ተደርጎበት ሀሳቦች ቀርበዋል።

ወደፊት በሰፊው የሚታይ ይሆናል። ከእነዚህም ጎን ለጎን የጉድጓድ አናት፣ የጉድጓድ ክዳን፣ የፍሳሽ ማስወገጃን ለማሻሻልጥረት እየጠደረገ ነው።

ገመድ ፓምፕን ወጥ ማድረግ ወይም ማሻሻል ሲታሰብ እንደግብዓትነት የሚያገለግሉ ዕቃዎች ጥራትና ገበያ ላይ መገኘት ዋና ጉዳይ ከመሆኑ አንፃር ወደ 15 የሚሆኑ ፋብሪካዎች ማለትም የገመድ፣ የ “pvc” ቧንቧ፣የጥስተን ፋብሪካዎች ተጎብኝቷል።ወጥ የማድረግ ሥራ (standardization) የመለዋወጫዎችና የዕቃዎችን ሁኔታ ያገናዘበ መሆን አለበትና።

የሀዋሳ ወርክሾፕ/ክፍል

በ ነሐሴና መስከረም የተሰሩ ሥራዎች .

- ነሐሴ. - የገመድ ፓምፕ ማሻሻልና ወጥ ለማድረግ የተደረገ ወርክሾፕ
- ነሐሴ. - Self Supply Working group ስብሰባ
- ነሐሴ. -WaSH Emergency Coordination ስብሰባ
- ነሐሴ. - የገመድ ፓምፖችን ማሻሻል ፣ የፕላሲቴክ ፋብሪካዎች ጎብኝት እና የመሞከርያ ፓምፕ መስራት
- መስከረም . - በIRC የተዘጋጀ “SSAP” ሥልጠና

በጥቅምትና ህዳር ቀጣይ ሥራዎች .

- በክልል ደረጃ self supply ዕቅድ ወርክሾፕ ማካሄድ
- የፕሮጀክት አከባቢ መረጣ በአራቱ የዕቃዎች ወረዳዎች
- ገመድ ፓምፕን አንድ ወጥ ለማድረግ የመጀመሪያ ስብሰባ (ቁጥር. 1)
- የፕሮጀክት ድህረ-ገጽ መፍጠር
- ለ “Baseline” ዝግጅት ማድረግና ማካሄድ

ሞዴል-2

ሞዴል-4

ማንኛውንም አስተያየት ፣ጥያቄዎች ሐሳብ ካላችሁ በዚህ አድራሻ ተጠቀሙ

- ጃይካ ሮፕ ፓምፕ ፕሮጀክት
- ክፍል # 016, በውሃና ኢነርጂ ሚኒስቴር
- ስልክ: +251 - (0)11-651-1455
- ሞባይል: +251 - (0)935-353210/11

Webiste
 [MoWE] <http://www.mowr.gov.et/>
 [JICA] <http://www.jica.go.jp/ethiopia/english/office/index.html>
 [EWETC] <http://www.ewtec.org.et/>
 E-mail : jica.ropepump.ethiopia@gmail.com